Українські Вісті

ПІВТИЖНЕВИЙ ПОЛІТИКИ, ЕКОНОМІКИ, КУЛЬТУРИ І ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ

Ціна 40 пф

UKRAINISCHE NACHRICHTEN-UKRAINIAN NEWS

Editor: I. Tarasiuk — Neu-Ulm, Ludwigstraße 10. Printer: „Ukrainian News", Neu-Ulm, Ludwigstraße 10. Language: Ukrainian Post address: „Ukrainski Wisti", Neu-Ulm, Ludwigstraße 10. — Phone 7329

Рік видання X. ч. 74 (849) ВИХОДИТЬ У НЕДІЛЮ І ЧЕТВЕР Четвер 16. вересня 1954 р.

КОРОТКІ ВІСТІ

У Бенгазі 9. 9. підписано між США і Ліваном угоду про використання військово-опірних пунктів. Згідно з угодою США виплатить 1954 р. Лівану 5 млн. долярів, а протягом 20-х наступних років — 2 млн. долярів річно. (ДПА)

А. Арбенс, колишній президент Гватемали, ліво зорієнтований уряд якого повалено два місяці тому, залишив 10. 9. країну з своєю дружиною і двома дітьми, виїхав до Мехіко. В його супроводі перебуває колишній начальник штабу армії К. Діяз. Новий уряд Гватемали на прохання Мехіко забезпечив супровід Арбенсу і Дияу для виїзду за кордон. (ДПА)

Салага Салема, єгипетського міністра інформації, протягом доби було усунено з його посади, а потім знову призначено на неї. Дмісія була викликана його розходженнями з Нассером. Подробиць не повідомлено. (АП)

Два болгари, що кілька тижнів тому зникли із Граду (Австрія), добровільно повернулися на батьківщину, — повідомила радіостанція болгарської столиці. (АП)

420 грецьких заложників, що їх заарештували 1947 — 1949 рр. комуністичні партизани і вивезли з батьківщини, передано 17. вересня в Празі грецькому Червоному Хресту. (АП)

Д-р Г. Джонсон, «червоний Кентерберійський декан», дав обід на честь совєтського посла і його дружини. Після того він показав їм катедральний собор Кентерберу. (АП)

Арешт 435-х старшин у Персії призвів до викриття шпигунської мережі в армії, летунстві і поліції, що перебувала в зв'язках із Москвою. (ДПА)

Артилерійський вогонь відкрили вночі проти 14. 9. невідомої судна на шведських рибалок у Ботнічній затоці Балтійського моря. Протягом останніх днів це третій випадок обстрілу на східньошведському побережжі. (ЮП)

Єгипетові загрожує найбільша протягом останніх 50 років повінь. Рівень води в Нілі сильно піднявся, і частина міста Каїр затоплена. Повінь у Судані, через щорічний розлив Нілу, досягла великих розмірів. (ДПА)

Ураган, що пронісся на східньому побережжі Америки з швидкістю 200 км на годину, спричинився до смерти сімох осіб. (АП)

Дипломатична активність США і Великобританії

Зустріч Даллеса з Чан Кай Шеком і Йошідою — Ідеї відвідує міністрів закордонних справ країн ЕОС — Прибуття Німеччини до Брюссельського пакту п'ятьох?

ТОКІО (АП, ЮП). 9. 9. американський міністер закордонних справ прибув до Токіо, де зустрівся з токійськими визначними представників японського уряду й американського війська. Перед тим, повертаючися з Маніли, Даллес відвідав на національкитайському острові Формозі генералісимуса Чан Кай Шека, з яким мав тригодинну розмову, що, як повідомляють службові національкитайського уряду, проходила дуже задовільно. Їхня зустріч служить виясненню майбутньої співпраці між національкним Китаєм і США після того, як Формозу не залучено до оборонного пакту Південно-Східньої Азії.

Відлітаючи з Токіо, Даллес заявив, що він мав розмови з японськими політиками про значення підписаного в Манілі пакту. Крім того в загальному обмірковували американську політику на Далекому Сході, а також економічні питання. Даллес зустрівся, між іншим, з японським прем'єр-міністром Йошідою і головним командувачем США на Далекому Сході ген. Галлом.

12. 9. Даллес зробив звіт про конференцію в Манілі президентові Айзенгауеру, що перебуває в Денвері — Колорадо у відпустці.

ЛОНДОН (АП). Британський міністер закордонних справ Іден розпочав 8-тиденну поїздку з метою відвідати столиці країн Європейської оборонної співпраці. Британське міністерство закордонних справ у своїй заяві підкреслило, що ця поїздка не ставить за мету знайти ґрунт для заміни конференції дев'ятьох країн, а лише підготовити ґрунту для цієї конференції і надзвичайного засідання ради НАТО, про що й обмовлюватиметься в розмовах з урядом Бельгії, Голяндії, Люксембургу, Франції, Італії і Німеччини. Іден має намір поінформувати уряди цих країн про британські пропозиції.

БОНН (ШтН). 13. 9. німецький канцлер д-р Аденауер і британський міністер закордонних справ Іден закінчили розмови про обмін думок щодо міжнародної ситуації й європейських проблем, досягнувши цілковитої згоди. Як подає із британських джерел Рейтер, Іден запропонував Західній Німеччині й Італії включитися до Брюссельського пакту п'ятьох десь на 1948 р. Із офіційного боку це пояснення не заперечують і не стверджують, хоч із бельгійських кіл заявлено, що подібна інформація базується «не на фактах, а на вигадках».

ВІДПОВІДЬ ЗАХОДУ МОСКВІ В ПИТАННІ НІМЕЧЧИНИ

ЛОНДОН (АП). 10. 9. три західніх великодержави, відповідаючи на совєтську пропозицію щодо скликання конференції чотирьох великодержав, висловлять свою згоду в нотах однакового змісту. Як передумову вони вимагають совєтського підпису під австрійським мирним договором і совєтської згоди на вільні загальнонімецькі вибори під міжнародним контролем, що має бути першим кроком до об'єднання Німеччини.

Ноти трьох західніх великодержав відповідали на совєтську пропозицію з 24. липня і 4. серпня про скликання конференції чотирьох у справі об'єднання Німеччини, для підготови загальноєвропейської конференції, що мала б опрацювати систему колективної безпеки Європи.

МОСКВА (ДПА). Як повідомляє ТАСС, совєтське міністерство закордонних справ опублікувало заяву про оборону Європи. В заяві стверджується, що французькі національні збори заперечили ЕОС. Далі, як зазначено, висловлюється проти озброєння Німеччини і виказується «патріотизм французів», що виступили проти створення європейської армії, де брали б участь озброєні частини «Західньої Німеччини під проводом генерала Гітлє, а».

Охорона Формози — засада політики США

Заява Даллеса представникам преси — Нарада Національної ради безпеки США

ДЕНВЕР (НЦ). 12. 9. міністер закордонних справ США Даллес заявив, що США засадничо дотримуватимуться політики захисту Формози. Що слід зробити зокрема в подробицях, то це стосується вже головних чинників справи американської армії. Зрештою, він переконаний, що китайські комуністи не зможуть опанувати національкитайський острів, зустрівши спротив США.

Цю заяву Даллес зробив на пресовій конференції в Денвері — Кольорадо після свого звіту президентові Айзенгауеру і Національній раді безпеки США про наслідки Манільської конференції. Айзенгауер скликав на 12. 9. спеціальне засідання Національної ради безпеки. Як повідомив 13. 9. президент, на нараді нічого певного не вирішувалося.

Як провідник республіканської фракції в сенаті, сенатор Новленд, так і республіканський сенатор Сміт, що супроводжував Даллеса в його далекосхідній поїздці, заявили, що, на їхню думку, США мусять розпочати захист на морі й у повітрі національкитайського острова Квемой. Міністер військового летунства США Талбот, говорячи інтерв'ю телевізійним станціям, заявив, що американське летунство достатньо сильне й готове захищати Формозу.

ЗАТОПЛЕНО 23 СУДНА

ТАЙПЕЙ (ЮП). 10. 9. національкитайські бомбардувальники і військово-морські судна провадили далі бомбардування комуністичних позицій на китайському побережжі. За повідомленням національкитайського міністерства оборони, від час цих акцій потоплено 23 комуністичні судна. За повідомленням урядового речника Формози, червоні китайці зовсім припинили артилерійський обстріл острова Квемой.

ПЕКІН КОНЦЕНТРУЄ ВІЙСЬКО

ТАЙПЕЙ (АП, ЮП). 12. 9. національкитайські військово-повітряні і морські сили провадили далі напади на комуністичне побережжя, обстрілюючи поряд порту Амой також півострова Тунгшан, що лежить 110 км на південь від міста. За повідомленнями національкитайців, у цьому районі комуністи зосередили 220 000 війська, щоб розпочати десант на острів Квемой. Напад національкитайської авіації завдав тяжких втрат комуністам. Пекінське радіо підтвердило посилене бомбардування й повідомляє про збиття двох національкитайських літаків.

Рада Безпеки обмірковує скаргу США

НЬЮ-ЙОРК (АП, ДПА). 10. вересня Рада Безпеки Об'єднаних Націй схвалила на надзвичайному засіданні десятьма голосами проти одного і проти протесту голови совєтської делегації при ОН Вишинського провести дебати в справі американської скарги про збиття літака біля Владивостока. Вишинський різко виступив проти американської скарги, яку він, повторюючи аргументи совєтської протестаційної ноти, назвав спотворенням фактів.

Дебати відкрив голова американської делегації Лодж, докладно з'ясувавши інцидент. При цьому він розповів, що американський літак стріляв лише після нападу другого совєтського винищувача. Совєтські літаки не попереджували совєтського літака ні радіом ні якимись іншими особливими знаками. «Кожний, хто щось розуміє в летунстві, знає, що для бомбардувальників типу «Нептун» було б самогубством нападати на модерні винищувачі», — підкреслив Лодж. У загальному Лодж підкреслив, що цей новий інцидент слід особливо ґрунтовно перевірити, бо він не перший. Не тільки американські, а й також шведські, британські, французькі і бельгійські літаки були вже об'єктами нападу совєтських машин.

Лодж вимагав від Ради Безпеки не засуджувати Совєтський Союз, а примусити його до безпосередніх переговорів про відшкодування або передати цю справу на міжнародний суд, на що не погоджувався Совєтський Союз за всіх попередніх випадків. Після виснення Лоджа і Вишинського Рада Безпеки перенесла своє наступне засідання на 17. вересня.

—o—

П'ять британських мистців і науковців від'їхали 14. 9. до Пекіну, де вони пробудуть чотири тижні. (АП)

Зброя для Близького Сходу

Америка хоче постачати зброю для Єгипту та Ізраїлю

ВАШИНГТОН (ДПА). 8. вересня речник американського міністерства закордонних справ заявив у Вашингтоні, що США плянують транспортування великих достав зброї для країн Близького Сходу, щоб підтримати їх у обороні від комунізму. Між іншим одержувати-муть достави Єгипет і Ізраїль. Ці достави будуть переводитись на основі заяви Великобританії, Франції й Америки з 25. травня 1950 р. Ця заява врегульовує західні достави зброї країнам Далекого Сходу, щоб запобігти змаганням в озброєнні між Ізраїлем і арабськими країнами. Далі речник повідомив, що Вашингтон висловив Ізраїлеві різку догану проти збройних відплат Йорданії. 2. вересня ц. р. американський уряд висловив ізраїльському дипломатичному представникові у Вашингтоні свое велике занепокоєння в справі ізраїльських протинаїздів на йорданську територію. Америка визнає, що порушення кордону з боку йорданських збройних сил — поважна проблема для ізраїльських прикордонних мешканців, але ізраїльська політика збройної відплати, що вже була і в минулому, може ще більше загострити напруження на демаркаційній лінії.

МОСКВА ВІДХИЛИЛА ПРОТЕСТАЦІЙНУ НОТУ США

МОСКВА (ЮП). Совєтський уряд відкинув американський протест про збиття американського бомбардувальника з боку двох совєтських турбінових винищувачів біля сибірського побережжя. Про це повідомлено відповідним листом американське посольство в Москві. Совєтський Союз говорить, як і перед тим у попередній ноті, що проти кожного порушення совєтського повітряного простору буде дано відповідні заходи, щоб уникнути повторення таких інцидентів. З американського боку знову вказано, що бомбардувальник, що стаціонував в Японії, перебував, як його обстрілювали совєтські турбінові винищувачі, над відкритим морем.

Напружена ситуація в Південному Вєтнамі

САЙГОН (ЮП). Вєтнамський генерал Нгуєн Ван-Гінг відверто виступив проти розпорядження вєтнамського прем'єр-міністра Нго Дінг Д'єма, що усунув його 11. 9. з посади начальника генерального штабу і наказав залишити країну протягом доби. Ген. Гінг заявив, що він абсолютно не думає залишити таким способом своєї країни. Він забарикадував свою віллу й оточив її танками. На летовище, де уряд зарезервував йому місце в літаку для відлету на Парііж, генерал телефонічно повідомив, що він не від'їде. Генерала Гінга вважають за найвизначнішу особистість, що користується великою популярністю. До його прихильників належать насамперед молоді старшини. Також прем'єр-міністер Д'єм закрився в своєму палаці і викликав 800 поліцаїв, що мусять охороняти урядову будівлю від будь-якого нападу. Він повідомив, що Гінг має намір повалити уряд за допомогою військового путчу.

Закордонні спостерігачі вважають це твердження за малопоказне. Вони гадають, що Д'єм вважає генерала за надто впливову особу і тому хотів поставити на чолі армії слухняшого старшину. У кожному випадку рішення усунути Гінга порушило основу вєтнамської державности й ще більше ослабило приярє і без того сталюване тесерішнього уряду.

КОРОТКІ ВІСТІ

102 870 000 осіб населяє нині США. — Згідно 11. 9. статистичній відділі Америки. Порівняно з минулим роком це означає приріст 2,9 мілйона осіб. (ЮП)

Маршала А. Жюїна, якого попередній французький уряд уславив через його невдалому наступу до ЕОС і спекам перемоги військового дорадника уряду в національній обороні ген. Мендес-Франс призначив своїм заступником. (ЮП)

5 000 присяжників судові повторювано-ревізійні сайти скликалися вчити інструкції господарського порядку. Вони ознайомлять з новими законами, яких вони зазнають за часів. (ДПА)

Совєтський Союз остаточно залишив розвідку нової торговельної мережі на Далекому Сході. В телеграмах уряд до Москви умотивовано причини торговельної діяльності — Японії, Індії, Бірми й Індонезії — що провадить економічні переговори. (АП)

Мао Тсе Тунг вилетував 11.9. прийняти для Далекій плані і Пачевського уряду, що прибув до Пекіну на заслання 7. на загальнонаціонального конгресу. (ДПА)

Делегація британської партії праці прибула з візитою до совєтської зони Німеччини 14. 9. вона відвідає ресторану в Лейпціґу. (АП)

Число китайського населення, згідно з повідомленнями китайського уряду родного державного апарату, перевищило 600 млн осіб. (ЮП)

Ягаза, колишнього прем'єр-міністра Ерітанської Гвінеї, звільнено із в'язниці, де він відбував 6-місячне ув'язнення. Він не вчинив нікому, що забороняє йому повернути столицю країни Джорджтаун і буде співпрацювати до Нью-Ру та своїх колег у Лондоні. (ДПА)

„Совєти не розпочнуть війни"

Колишній американський посол США в Москві аналізує політику Кремля

ВАШИНГТОН (ДПА). Колишній американський посол у Москві Джордж Кеннен висловлює в щойно опублікованій книзі погляд, що Совєтський Союз не намагатиметься здобути світове панування за допомогою війни. Навпаки, совєтська політика основну свою діяльність спрямовують на збереження слабкости й необ'єднаности серед західніх держав.

Як велику небезпеку, що загрожує Сполученим Штатам і їхнім союзникам з боку Совєтського Союзу, Кеннен називає постійні совєтські намагання вести розклад до об'єднань, що їхнього між вільними народами, а також ставлення розгардіяшу і конфліктів у власних західніх держав.

Повернувшись 12. 9. з тривалої поїздки по Німецькій Совєтській Республіці, Кеннен запропонував вирішити питання німецького обороження за допомогою однобічної американської гарантії Західній Німеччині на зразок доктрини Монро. Американська гарантія німецької території, до якої могли б приєднатися також інші країни, ліквідувала б, на думку Кеннена, потребу приєднання Німеччини до Північноатлантичного пакту, що СССР розглядає як загрозу на свою адресу.

«ПРАВДА» ВИСТУПАЄ ПРОТИ ЕТЦ

МОСКВА (АП, ЮП). 9. вересня центральний орган КПСС «Правда» пояснює спільний наступ проти Європейської оборонної спільноти відділом від чіткої делегації британської партії праці Совєтський Союз і червоний Китай. Часопис каже Бевіну, який на пресовій конференції в Гонконзі зі сказав, що він просив президента червоного Китаю Мао Тсе Тунга використати до Совєтського Союзу з пропозицією про розбросання. «Правда» називає Бевіна «реакційної політики Америки й Англії, закоріненим послідовником політики озброєння Німеччини, людиною, що зводить наклеп на гостинний Совєтський Союз і Китай». Ета ціна, мовляв, можливість побачити в Москві і переконатися, що тут будують «не танки, а трактори».

КП США СЛІД «ВИКОРІНЕНИТИ»

ДЕНВЕР (ДПА). Американський міністер юстиції Герберт Браунел і керівник криміналної поліції США Едгар Гувер підкреслили у розмові з президентом Айзенгауером, що цілком американського уряду повинно бути «викорінення до останнього комуністичної партії США». Вони порадили Айзенгауеру, як можна найкраще використати новий антикомуністичний закон.

87 000 япанців, що працюють в американській окупаційній армії в Японії, розпочали 13. вересня 48-годинний страйк. Вони домагаються підвищення заробітної платні. (АП)

СССР залицяється до Японії

Пропозиція Молотова про налагодження дипломатичних стосунків з Японією — Час «ласощів» для порозуміння» — Стурбування у Вашингтоні

ВАШИНГТОН (ЮП, ДПА). Совєтський міністер зовнішніх справ Молотов в інтерв'ю, що він його дав 12. вересня в японському часописові «Субу Нічіпо Шімбун» сказав, що вже назріла час відновити дипломатичні відносини між Японією і Совєтським Союзом. На думку Молотова «поширення совєтсько-японської торгівлі неминуче». Совєтський Союз підтримує заєдно, що суверенна держава мусить мати свої власні оборонні військові сили, але для Японії небезпечно, що «деякі відомі кола, які слідують американським настановам, хотять Японію дальше затримати залежною». 13. 9. речник японського міністерства зовнішніх справ повідомив, що Японія готова відновити дипломатичні відносини з Москвою. Це мусить статися на базі підписаного в Сан-Франціско договору про мир або рівнозначних умовах.

Пропозицію Молотова у Вашингтоні зустріли з деяким занепокоєнням. Американські дипломати висловлюються, що Молотов своїм шляхом хоче використати антиамериканську настанову, що панує в Японії щодо обмеження японської торгівлі з комуністичними країнами і проти американських досліджень водневої бомби з Тихому океані. І справді, що Москва прагнуть Токіо для цілі формальні мирні пропозиції. Вашингтон боїться, що висловлювання Молотова матимуть небажані зелюзи на японську громадськість.

—o—

Найбільший тайфун в історії Японії пройшов 13. 9. шириною 1 000 км через південний острів Японії Кіушу у напрямі зі швидкістю 200 км на годину. Величезні хвилі заливали побережжя Японського моря. Число жертвих і поранених ще невідоме. (ДПА)

Українське Інформаційне Бюро повідомляє:

Від'їзд Президента УНР д-ра С. Витвицького до США

7. вересня ц. р. Президент УНР д-р Степан ВИТВИЦЬКИЙ від'їхав до Сполучених Штатів Америки, маючи на меті полагодити низку зовнішньополітичних та внутрішніх справ.

На головну станцію Мюнхен прибуло чимало представників різних політичних, громадських і культурних організацій, серед яких були: члени Президії УНРади — С. Ґловінський та В. Доберт; члени Виконавчого Органу УНРади — С. Довгаль, Ф. Пігідо і М. Хробак; члени УНРади — І. Поповича та О. Юрченко; від Апостольської Візитатури — домовий прелат Апостольського Престолу о. П. Голинський, канцлер о. Іван Деськович; представники Паризького бльоку — пп. А. Кордиш та С. Кабаш; члени УНДО — пп. О. Климик М. Вус; від редакції радіо «Визволення» — пп. М. Добрянський, М. Ковальський, А. Ромашко та Ю. Тарнович; від Зах... Інституту — пп. І. Вакало і П. Котович; від поштового відділу ВО — п. Г. Ткаченко; та багато інших.

ГОЛОВА УНРади О. ВОЙДУНИК ВИЇХАВ У ВІДПУСТКУ

1. вересня Голова Української Національної Ради інж. Осип ВОЙДУНИК виїхав у місячну відпустку.

В АНГЛІЇ ПОБУДОВАНО БЕЗКРИЛИЙ ЛІТАК

ЛОНДОН (ДПА). Одна брітанська авіяційна фабрика за співпраці з міністерством промисловости опрацювала й випродукувала начальний безкрилий літак, що може підійматися в повітря вертикально. Літак, що важить 3,5 тонни, рухається за допомогою турбінового рушія. Кілька тижнів тому він успішно витримав перший пробний лет, що тривав 10 хвилин.

6. 9. брітанський міністер постачання Д. Сендіс заявив на річному бенкеті товариства брітанських авіяційних конструкторів у Лондоні, що розвиток літаків цього типу, що підіймається вертикально в повітря, потрібний надто тому, що для горизонтально стартуючих [illegible]

ЧЕСЬКІ МАНЕВРИ НА СХІДНЬОМУ КОРДОНІ

[illegible]

ЛЕНІНГРАДСЬКІ ПОЛІТИКИ В ПОЛЬЩІ

[illegible]

АНТИРЕЛІГІЙНИЙ ПОХІД В СССР

[illegible] ...тенсивний антирелігійний похід. Для дорослих у майбутньому передбачено влаштувати низку піврічних курсів, що повинні підтвердити наукову основу атеїзму. Совєтське міністерство народньої освіти, крім того, наказало всім учителям робити під час викладів у школах надто великий наголос на матеріялістичний світогляд.

М. СТЕПАНЕНКО

Для сатири — нема місця в совєтській літературі

(До другого з'їзду письменників СССР)

На XIX з'їзді комуністичної партії Совєтського Союзу нинішній диктатор з так званого колективного керівництва — Маленков — домагався від совєтських письменників створити визначні сатиричні твори. «Нам потрібні, — говорив тоді Маленков, — совєтські Гоголі і Щедріни, що вогнем сатири випікали б із життя все неґативне, прогниле, змертвіле, все, що гальмує рух уперед.»

...ть було кинути це гасло, як партійні комісари від літератури почали його на всі боки пережовувати. Метушня і галас посилилися до таких меж, що вже одне це запобігливе виконування заклику нового диктатора було б непоторною темою для блискучого сатиричного твору.

Напередодні другого всесоюзного і третього республіканського — українського з'їздів письменників, коли прий... [illegible]

Подивіться ж' току —
Скрізь дівчата й молодиці!
А мужчини... в холодку!
Тут робота настигає,
А вони — як павичі!
Той здоровий — ох такий —
Горобців на каланчі!
Той — в бригаді обліковець
(З метром пройде раз у день),
Той — завклюб, а той —
промовець),
Той — в саду сидить, як пень,
Той — в коморі (хлібній точці)
Здоровань, як паровоз.
Той — катається на бочці,
Бо в жнива він — водовоз!
Той — все їздить на бідарці,
Аж угнулося крило.
Той — замкнеться в молочарці
І хропе на все село!

Але як же він її закінчив? Замість справжніх лежнів і дармо... [illegible]

...приміром, український сатирик Олійник, надрукувавши в газеті «Радянська Україна» з 25. червня ц. р. таку багатомовну сатиру:

На жнивах у нас в артілі, —
Чи то спека, чи гроза, —
Лиш одні хустинки білі!
Ні одного картуза!
Не лишень на косовиці!

...таторське керівництво настрашило отим «прогнилим, змертвілим, що гальмує рух уперед», але проти як... совєтські письменники не можуть виступати.

Загадка приєднання Криму до України

Залізні рефлекси

Приєднання Криму до України 27. лютого 1954 року не випадково відбулося одночасно з святкуванням 300-річчя Переяславського договору. Між двома цими подіями існує тісний зв'язок, не зважаючи на те, що значення обох подій цілком протилежне — 300-річчя Переяслава мало б демонструвати посилення російського централізму в Україні, приєднання ж Криму навпаки — послаблення. Але саме в цьому протилежному значенні обох подій і криється тісний зв'язок між ними, як також не протиріччя в політиці Москви щодо України дає певне пояснення ситуації, зокрема в ділянці взаємин України з «старшим братом».

Не спинятимемося на політичних і моральних підставах передачі Криму Україні. Це був односторонній акт Москви, яка не питала ні теперішнє населення Криму, ні його автохтонних хазяїв — кримських татар, виселених з Криму 25. VI. 1946 року. В цій справі Українська Національна Рада на еміграції зайняла виразну позицію, заявивши, що долю Криму мала вирішувати не Москва, а саме населення Криму, та зокрема і насамперед повернуте на батьківщину татарське його населення. Але ми хочемо спинитися тут на іншому — на причинах і значенні приєднання Криму до України.

Ніхто в світі не сумнівається, що свято 300-річчя Переяславського договору — це російське, а не українське національне... [illegible]

...жаві Приєднанням до УССР Галичини, Закарпаття і Буковини.

УКРАЇНА: Для русифікації їх? Щоб відкривати там російські школи, театри, газети? За таке «возз'єднання» були б російські царі.

МОСКВА: Ось вам ще Крим, чудовий сонячний Крим! Беріть його, приєднуйте до України...

Як бачимо, в тій мовчазній дискусії була напружена, пристрасна мобілізація арґументів за російську імперіялістичну концепцію і проти неї. І, як завжди це буває, правда опиняється по боці покривдженого, в даному випадкові по боці України. Москва в цій дискусії опинилася в становищі моральної дисфензиви. Правда поневоленого наступає на неправду поневолювача.

Звичайно в житті буває так, що поневолювач уникає невигідної дискусії з покривдженим. Його арґументи — сила. Москва зробила велику помилку, встряючи в розмови з завойованими землями. Але іншого виходу для неї не було. В таких питаннях вона не може, не сміє оперувати арґументами сили. Адже вона — «надія всіх поневолених», «цитадель світової революції». Їй треба бути зразком дружнього співжиття народів. Тому, обіцяючи сумнівні арґументи Переяслава, вона висунула переконливіший доказ своєї доброзичливости — Крим.

Але придивімось і розгляньмо — який насправді скупий цей дарунок! Якби справа йшла справді про добро українсь... [illegible]

МОСКВА: 300 років тому ... [illegible]

УКРАЇНА: [illegible]

МОСКВА: [illegible]

УКРАЇНА: Чим окупити? Проклональне! [illegible]

МОСКВА: Возз'єднання усіх українських земель в одній українській державі [illegible]

О. КОВА

Торговельне представництво СССР в Афінах [illegible]

Совєтський Союз [illegible]

Поміч Визволення України — це мірило нашого патріотизму не на словах, а на ділі

Г. НАКОНЕЧНА

Здобутки української науки

У попередній статті ми познайомили читача з останньою більшою працею проф. Ю. Шереха «Проблема формування білоруської мови», в якій автор заторкує також проблему формування української і московської мови. У цій статті хотіли б поінформувати читачів про інші чужомовні праці того ж автора, припускаючи, що не кожен має нагоду дістати в руки ті чужі фахові журнали, в яких проф. Шерех друкується.

1) Проф. Ю. Шерех дебютував на інтернаціональному мовознавчому форумі 1950 року, опублікувавши в голляндському журналі «LINGUA», International Review of General Linguistics, Vol. II, 4, Dec. 1950, Haarlem-Holland, стор. 399-418, статтю „Phonema Errans“, в якій розглядає фонему ы, що в сучасній українській мові не має свого певного місця в системі голосних, в'яжучися почасти з і, почасти з е, то наближаючися до комбінаторного варіянта та одної з них, то набираючи ірелевантности, але ніколи не закріплюючи... [illegible]

...річчя. Причини неспроможности довершити мутаційний період дошукується автор в історичній долі українського народу. Після розпаду Київської імперії, поставлений між двома мовно близькими силами — Польщею і Росією, — він вільно чи мимовільно визначив свою дальшу історію на певний час ваганням між цими силами. Не бракувало спроб розгорнути самостійне політичне життя, але бракувало сил довести їх до кінця. Загальмованість мовномутаційного періоду і довгий стан стагнації мовної системи знаходить виразну паралелю в політичній і культурній історії українського народу. Автор не узагальнює цієї паралелі, але не здивувався б, якби фонема ерранс найшлася і в мовах народів, перешкоджених у своїм розвитку, а головно тоді, коли ці перешкоди постали під тиском інших народів із спорідненою близькою мовою. З цього погляду історія української мови становить собою ніби самою історією приготований для мовознавця експеримент... [illegible]

...ким), що також стояв в опозиції до реформ Петра. Автор доводить, ... існувала «українська партія», що ставилася неґативно до політики ..., тільки вона не мала ґрунту під ... бувши в Росії. Конкретні прояви опозиційности Яворського Шерех ... в його становищі як керівника ..., що захищав її інтереси і виступав проти намагань Петра перетворити ... на пропаґандивну зброю держави ... Яворський не був ніякий ... роля, був опортуністом і «калю... сто, але він все вперто завертав ... ривної роботи. Що Яворський, як ... інець, стояв в опозиції до Москви, добре знають сьогоднішні мос... дослідники, які називають його ... вєком старого московського склад... тури»...

3) Jury Serech: Probleme der Bildung des Zahlworte als Redeteil in den slavischen Sprachen. Lunds Universitets Årsskrift, Bd. 48, Nr. 2, Lund 1952. ... (До проблеми формування числівника як частини мови в слов'янських мовах).

Ця книжка складається з двох... [illegible]

[illegible]

З наших архівів

Крайовий комітет УРДП в Англії поширює між чужинцями «Білу книгу про чорні діла Кремля» — Прихильні відгуки визначних англійців — Подяка від закордонних дипломатів

Останнього часу Крайовий комітет УРДП в Англії повів інтенсивну працю поширення «Білої книги», виданої СУЖЕРО в Канаді, поміж впливовими громадсько-політичними чинниками Англії. Крім цього вислано кількадесять книжок із відповідними супровідними листами до різних амбасад. Сьогодні в наших архівах маємо багато вдячних відповідей від наших відборців, невелике число яких ми містимо в цьому репортажі.

В Англії, між іншим, газета «Дейлі Експрес» почала була аналізувати книжку лорда Руссела „The scourge of the swastika“, в якій автор насвітлив, користуючись документами з різних повоєнних процесів, злочини німців, що вони доконали супроти цивільного населення під час минулої війни. Ця книжка викликала серед англійського громадянства живаву дискусію — треба, чи не треба витягати сьогодні на світло денне ексцеси минулої війни. Крайовий комітет УРДП вислав на ім'я лорда Руссела такого листа:

«Осмілюючися подати до Вашої уваги підсумки страшних переживань нашого народу, частина якого на еміграції організована в СУЖЕРО (голова — С. Підгайний, 79, Юлстер Стріт, Торонто, Канада), в організації, з доброї волі якої ця книжка була написана й видана, ми виконуємо колективне бажання авторів «Білої книги про чорні діла Кремля». [illegible]

...книжки «Чорні діла Кремля». Його високоповажність усвідомлює собі вартість цього видання і виражає сприйняття її за приємність. Чек на 2 ф. залучено в цьому листі. Вірний Вам Ж. ДЕЛІ, особистий секретар.»

З бразилійського консуляту:

«У відповідь на Ваш лист з 5. серпня, консул дякує Вам за надіслання примірника «Чорних діл Кремлю» і на його розпорядження я висилаю Вам 2 ф. у вигляді нашої доцації на організацію СУЖЕРО. Дякуючи, лишаюсь Ваш Геральдо да ЛІМА, віцеконсул.»

У наступному репортажі ми помістимо більше листів, щоб український читач наочно переконався в пропаґандивній вартості для української еміграції «Білої книги», що своїм змістом ломить всі бар'єри.

Цілковито незалежну акцію в цьому самому напрямі проводять деякі осередки ОУВ. Найуспішніше провели працю з висиленням «Білої книги» місцевим англійським авторитетам осередки Лестеру, де в управі К. Лук'яненко, Г. Сава та Катерина Нетреба, та з Скунторпі, де головою осередку енергійний М. Глюза. Між іншим, про Скунторпі уже було окреме звідомлення до цієї газети. Також слід частково відзначити осередки в Олдгамі та в Рочделлі, де акція ведеться окремими особами... [illegible]

...офіційної хвилі й уряд Енглі, а тепер голова Англо-Шотландських культурних зв'язків, гостро нагадував редакцію «Дейлі Експреса» за її намір серіялізацію праці лорда Руссела ... ненависти та ворожнечі між англійцями та німцями, і то в час, коли максимум зусиль мало б бути вкладено в розбудову міцної дружби між Німеччиною та Англією, щоб певніше стояти проти валу із Сходу, СССР. Крайовий комітет УРДП в Англії вислав до газети на руки головного редактора ось такого листа:

«Дорогий пане! Як ті, що ... потерпіли від німців під час окупації нашої України, ми все ж таки знаходимо досить сенсу не плекати в собі ненависницьких почуттів супроти ..., бо, на нашу думку, сьогоднішній день мусів би стати базою для кращого майбутнього, незалежного від минулого. Ми повністю згодні з листом лорда Пейкінгама. Час для п'ятнування німців за їхню нелюдяність у минулій війні вибраний хибно, бо сьогоднішня Німеччина робить усе, щоб стати повноправним партнером в європейській родині націй. Розуміється, Ви можете дати вияснення, що Ви рішили покласти наголос на німецькі варварства в минулому, щоб у цей спосіб анатемувати всі злочини проти людства незалежно, хим вони були зроблені. Якщо це Ваша відповідь, тоді дозвольте нам зробити Вам одну прислугу. Ми маємо книгу, написану й опубліковану Українською Асоціацією Жертв Російського Комуністичного Терору (СУЖЕРО). Вона називається «Чорні діла Кремлю». Ця книжка [illegible]

...й болюче. Бо розвій сьогоднішніх світових відносин ніби ворожить, що в недалекому майбутньому постане не одна Вінниця під самим Лондоном. Хитруни із Сходу поволі змагають до цього і мають успіхи. Не бажаємо Вінниць нікому. Але якщо вони постануть колись на цих островах, хотіли б ми тоді почути відповідь на нашого листа від шановного редактора «Дейлі Експресу»...

В. ВЕНДЕР

Вс. ВАЛЬЧЕНКО

Чи скитальники лише харитативна проблема?

[illegible]

Сьогодні в Німеччині перебувають кругло 200 000 осіб ... [illegible]

...проблема скитальників — насамперед ПОЛІТИЧНА проблема.

Яке становище скитальників сьогодні?

Німеччина по війні мусила прийняти до себе понад 10 мільйонів німецьких біженців. Ця кількість безперервно збільшується за рахунок утікачів зі східньої зони. Кількість же чужинців не лише не збільшується чомало, але й є тенденція на зменшення за раху... [illegible]

...[illegible] американських установ, які переважно й дійсно забезпечують скитальників працею.

Перша й основна причина, на нашу думку, полягає в тому, що скитальники — це насправді ПОЛІТИЧНА, а не харитативна проблема. Це добре розуміють можновладці тих країн, з яких походять скитальники. А, на жаль, цього розуміння часом бракує на Заході.

Минулого року, напр., коли американський конгрес обговорював новий іміграційний закон, несподівано часописи видрукували звіт таємної служби про те, що, мовляв, 40% усіх скитальників у Німеччині — підозрілі особи. Ця публікація пройшла поза увагою наших численних опікунів та національних комітетів, і ніхто не запротестував проти такого твердження. Було б звичайно дурницею гадати, що так само думає про скитальників цілий світ. Звичайно, ні. Просто кільком совєтським шпигунам пощастило пролізти до таємної служби й витворити таку опінію. Пригадаємо, що кол. шеф західньонімецької таємної служби вважав усіх біженців за підозрілих. Але тра... [illegible]

(Закінчення на 4-й сторінці)

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКА ХРОНІКА з СВІТУ

Світові змагання з гри на губній гармошці відбуватимуться 25. — 28. вересня в Страсбурзі.

У Берні закінчився шостий світовий конгрес міжнародного товариства ортопедичної хірургії і травматології, в якому брали участь фахівці з 40 країн світу. Головними темами конгресу були: хірургія руки і скривлення хребта.

На конгресі астрономічного товариства, що відбувався з 7. по 11. вересня в Тюбінгені (Західня Німеччина) професор Вільдмаєр (Цюріх) вперше зробив науковий фільмовий виклад про сонячне затемнення, що було 30. червня ц. р.

Довжина книжкових полиць бібліотеки лондонського Брітанського музею, — за повідомленням англійського радіо, — становить 96 км. 1036 року, коли буде закінчено 200-томовий каталог, довжина книжкових полиць становитиме 129 км.

[illegible]

...меном в номінативі множини типу — **ті п'ять.** Як останній етап цього процесу появляється повне узгодження прономена з субстантивом, тобто прономен виступає в генетиві плюр. типу — **тих п'ять.**

У протилежність до української мови, російська не [illegible]

...між ними, бо їх ділили непрохідні ліси і пустарища між Вислоком і Сяном. Українські слова, що їх не мають росіяни, а наявні в польській мові, уважаються звичайно за полонізми, що попали до української мови по XIV сторіччі.

Проф. Шерех поставив собі за зав... [illegible]

...стези в розвитку польської мови, для якого польоністи досі не знайшли задовільного пояснення. Природно, ці обопільні впливи не сміють бути перебільшеними. Українська мова зв'язана суттєвими прикметниками з східньослов'янськими мовами, але вона розвинула чимало ознак, що відмежовують її так [illegible]

(Далі в наступному числі)

Включення українських наукових сил до Інституту вивчення історії і культури СССР

Засновано цей інститут 1950 р. В інституті донедавна повними господарями були росіяни. Наукові діячі неросійських народів СССР не мали туди доступу, а коли хтось пробував туди дістатись, то він натикався на такі перепони, що їх не міг сам подолати. Російські наукові кола й технічні службовці використовували чималі матеріяльні засоби, що їх приділював АКВБ для дослідчої роботи, але ту роботу провадили по лінії російських імперіяльних інтересів, ігноруючи інтереси неросійських народів СССР та їхні національно-визвольні рухи.

Таким станом речей не були вдоволені самі американці, не кажучи вже про еміграцію поневолених народів СССР, наукові кола якої довго й марно доводили шкідливість підтримки одної національної групи. Правда, були спроби американських діячів притягнути поодиноких науковців до інституту з інших національностей, але ніхто з них не бажав включатися без ґрунтовних змін у структурі самого інституту та напрямку його дослідчої роботи, а найголовніше — з причини негативного ставлення російської групи до національно-визвольних рухів поневолених народів СССР.

Але створення фронту неросійських народів СССР, що настало після організації Паризького бльоку, та однотайні його виступи на міжнародньому форумі змусили АКВБ числитися з цією реальною силою, що в майбутньому вводе в дію великі потенціяльні сили, тепер скуті большевицьким режимом у країнах тих народів.

Восени минулого року адм. Л. Стівенс звернувся листом до національних центрів, об'єднаних у Паризькому бльоці, з пропозицією висловити свої думки з приводу включення до інституту наукових діячів неросійських народів. Саме тоді відбувалися засідання представників груп Паризького бльоку й на цьому засіданні було стверджено, що організація тодішнього інституту й напрямок його роботи не дають підстав до співпраці. Тоді була покликана комісія для ведення переговорів з Американським Комітетом у справі реорганізації інституту та вироблення передумов, за яких національні центри могли б рекомендувати своїм науковим діячам іти на співпрацю з Інститутом. Комісія складалася та була оформлена так: голова — С. Довгаль (Україна), Барасбі Байтуґан (Півн. Кавказ), С. Кабиш (Білорусь), А. Кордзая (Грузія), Мустафа Валі (Ідель-Урал), Бердімурат Аман (Туркестан), С. Торосіян (Вірменія).

Відразу у вересні комісія приступила до праці, відбувши майже п'ятнадцять своїх засідань. Питання стояли так: 1) Запропонувати АКВБ реорганізувати інститут на основі створення національних секцій, що їх склали б наукові діячі поодиноких народів, так щоб секції були пов'язані між собою спорадичними науковими конференціями, що їх скликали б для обміркування наукових проблем та для вислухання доповідей. Або 2) — Запропонувати АКВБ підтримати створення окремого інституту в складі наукових діячів неросійських народів. Або 3) — Запропонувати АКВБ реорганізувати існуючий інститут таким чином, щоб на чолі його стояла Наукова Рада, складена з наукових діячів різних народів СССР. Всі інші зміни в структурі цього інституту в дусі пошанування національних прав кожного народу і його культури й науки мала б перевести Наукова Рада, яка стоятиме на сторожі інтересів і прав кожної національної групи.

Насамперед усі ці внески були узгіднені в комісії, а через представників згаданих національних груп узгіднені з їхніми національними центрами. Праця комісії була затяжна й потребувала довгого часу, бо національні центри перебувають у різних країнах, а потім узгіднені погляди треба було подати АКВБ та довести слушність їх.

Всі три форми організації інституту по черзі були запропоновані представникам АКВБ при інституті проф. В. Баллісові та його помічникові м-рові Александрові. Після довготривалих переговорів, що їх провадив С. Довгаль з доручення комісії, тільки в грудні м. р. американська сторона почала схилятися до внесків про реорганізацію інституту на основі **третьої пропозиції**, що її наводимо вище. Підготовчу роботу треба було починати з доповнень та змін статуту інституту; матеріялом до тих змін були устійнені домовлення з представниками АКВБ проф. В. Баллісом та п. Александром. Домовлення були такі: а) Інститут має бути реорганізований так, що на чолі його стоятиме Наукова Рада, складена з наукових діячів, народів СССР. До її компетенції належатиме: а) керування всією науковою роботою інституту та добір, прийняття й звільнення членів і наукових співробітників, як також виготовлення бюджету наукового сектору інституту; б) Склад Наукової Ради має бути такий, щоб були заступлені всі національні групи наукових діячів; в) Прийняття й редагування всіх наукових видань інституту й приділення стипендій тим дослідникам, які погодяться взяти теми для виготовлення монографій з ділянок економіки, права, історії тощо; г) Дирекції інституту приділялося полагодження адміністративних, господарських, фінансових, технічно-видавничих та судових справ, і в тих ділянках своєї праці вона мала порозумюватися з Науковою Радою. Дирекція має бути складена з представників різних національностей так, що директором міг бути росіянин, його заступником українець, а науковим секретарем хтось з інших національних груп; ґ) Наукову Раду й дирекцію обирає щорічна Асамблея інституту; д) Бібліотеку інституту потрібно доповнити науковою літературою мовами всіх національностей; е) Службовий і технічний персонал інституту — доповнити відповідними кваліфікованими силами з неросійських народів. Це — найголовніші точки домовлення, що сталося до кінця минулого року.

Як запоруку того, що АКВБ піде на таку реорганізацію інституту, на пропозицію представника груп Паризького бльоку С. Довгаль, АКВБ через проф. В. Балліса має відразу покликати Наукову Раду в складі сімох осіб і з них двох росіян, двох українців, одного білоруса, одного туркестанця й одного грузина. Всі ці заходи й внески були узгіднені з Виконавчим Органом та з представниками інших членів Паризького бльоку.

Коли ця справа була підготована попередніми переговорами, треба було ознайомити із заходами Паризького бльоку кола наукових діячів різних національностей і в тім українських. В січні-лютні 1954 р. відбулося кілька нарад чільних представників українських наукових установ при участі проф. І. Мірчука (ректора Українського Вільного Університету), проф. Я. Вакуленка (проректора Українського Технічно-Господарського Інституту), проф. П. Курінного (голови ВУАН у Німеччині) і проф. В. Кубійовича (генерального секретаря НТШ) й від Виконавчого Органу доц. інж. С. Довгаля. На нарадах заслухано інформації про попередні переговори та про готовість представників АКВБ перевести реорганізацію інституту й про покликання Наукової Ради. На тих нарадах визначено представників до Наукової Ради в особах проф. В. Кубійовича й проф. Я. Вакуленка та обміркувано проект статуту, що його запропонують на ухвалу майбутній Асамблеї членів інституту, та розглянули цілий ряд практичних внесків, серед них програму і склад доповідачів та учасників Наукової Конференції й Асамблеї, як також список кандидатів на стипендії тощо. В лютому 1954 року проф. В. Балліс покликав Наукову Раду, до якої ввійшли від української групи наукових діячів два згаданих представники. В порозумінні і в співдії з ними й далі провадив переговори з американською стороною С. Довгаль, і в усіх тих справах було досягнено згоди. Але наприкінці червня ц. р., перед скликанням Наукової Конференції та Асамблеї, з'явилися познаки того, що деякі з наших внесків представники АКВБ подекуди змінили й інакше їх трактують, як було домовлено, зокрема були інакше зформульовані ті частини, в яких визначалася компетенція Наукової Ради Інституту. Запобігаючи небажаним наслідкам однобічної зміни, представник Виконавчого Органу УНРади С. Довгаль 2. 7. 54 р. скликав нараду представників українських наукових установ та Паризького бльоку й запросив представників АКВБ порф. В. Балліса, м-ра Александра, м-ра Пенара й Д. Гольштайна, щоб остаточно устійнити зміст проекту статуту та склад учасників Асамблеї. Спірні питання були на цій нараді полагоджені й розходження усунені, тому наукові діячі неросійських народів погодилися брати участь у Науковій Конференції 4. — 8. липня ц. р. в Тутцінґу.

На Наукову Конференцію було запрошено 36 українців (з них прибули 28), понад 20 інших неросійських учених з народів СССР (білорусів, грузинів, вірмен, азербайджанців, туркестанців і татар), а загалом було учасників конференції понад 150 осіб, з того чимало американців, німців, французів, поляків, англійців, австрійців, італійців та ін. Українці мали 3 доповіді (проф. М. Васнлів, д-р М. Ковалевський та доц. О. Юрченко), білоруси — одну (д-р С. Станкевич), грузини 1 (п. Канделакі) й туркестанці 1 (проф. Ц. Тоган). Отже неросійські вчені народів СССР мали разом 6 доповідей, росіяни — 3, решта доповідей виголосили інші чужинецькі наукові діячі. Конференція пройшла з визначним успіхом, зокрема доповіді українських вчених і виступи в дискусіях були на високому рівні, що справило позитивне враження на всіх учасників конференції, наукові діячі різних народів висловлювалися дуже похвально про досяги українських учених.

8. 7. 54 мала відбутися Асамблея в Тутцінґу. Не маючи певности, що внески неросійських учених на Асамблеї будуть ухвалені, з огляду на можливу штучну більшість росіян та їхніх прихильників, представники неросійських учених 7. 7. 54 р. звернулися ще раз до представників АКВБ при Інституті, щоб вони запевнили ухвалення пороблених і прийнятих до переведення ще заздалегідь пропозицій щодо зміни статуту та реорганізації інституту, а коли такого запевнення не дістали, то в порозумінні з представником ВО відмовилися брати участь в Асамблеї. Нарешті, після додаткових переговорів з представниками АКВБ й прийняття ними внесків від учених неросійських народів СССР, Асамблея відбулася 13. 7. 54 р., запропонований проект статуту був ухвалений, керівні органи визначені так: 1) Найвищим органом Інституту є Асамблея дійсних членів, 2) Асамблея обирає Наукову Раду з 7-х осіб (2 росіяни, 2 українці, 1 кавказець, 1 білорус, 1 туркестанець або хтось інший від мусулман), 3) Дирекція, складена з 3 осіб (директор, його заступник і науковий секретар). До цієї Асамблеї було покликано 13 українців, 3 білорусів, 2 кавказці, 7 представників від мусулманських народів. До Наукової Ради були обрані: від українців — проф. Борис Мартос і проф. Яким Вакуленко, від росіян — проф. П. Ковальковський і проф. В. Мерцалов, від білорусів — д-р С. Станкевич, від кавказців — д-р С. Торосіян (вірмен), від мусулман — проф. Ц. Тоган (тюрко-башкир), а в його заступництві — д-р Тріґе Кірімал (кримський татарин). Наукова Рада обрала на голову проф. Б. Мартоса, на секретаря — д-ра Станкевича. До дирекції Асамблеї обрано: Б. Яковлєва (росіянин), доц. Івана Бакала (українець) ученим секретарем — проф. М. Міллера.

Розходження щодо розподілу функцій в Інституті, які виникли на Асамблеї між науковими діячами неросійських народів і українцями, пізнішою догодою цілком вирівняно.

Отже спільними зусиллями представників Паризького бльоку й наукових діячів неросійських народів досягнено зміни у структурі Інституту. До співпраці включено до 60-х українських учених, з яких уже 27 осіб дістали стипендії для виготовлення наукових праць з різних ділянок совєтознавства, до 40 осіб з українських дослідників додатково зголошено на стипендії. Незабаром Інститут видаватиме наукові праці наших дослідників мовами англійською, українською та мовами інших народів СССР. Після переведення запланованих змін Інститут буде перетворений на дослідчу інституцію країн і народів, які тепер входять до СССР.

Одностайні виступи українських наукових діячів спільно з іншими науковими силами неросійських народів — запорука того, що Інститут служитиме дійсним національно-визвольним інтересам усіх народів країн тепер поневолених большевизмом. **(Укр. Інформ. Бюро)**

Чи скитальники лише харитативна проблема?

(Закінчення з 3-ої сторінки)

пилося так, що ці «підозрілі» біженці лишилися на Заході, а творець таких підозр опинився на Сході й старанно виконує замовлення своїх нових господарів.

Є сила доказів, що для совєтів скитальники — найнебезпечніший елемент, і, не будучи в силі їх примусово повернути на «родину», совєти намагаються всіми засобами створити їм опінію лежнів, злочинців та підозрілого елементу. Ця пропаганда не лишається, на жаль, не почутою в колах німецького працедавця, власника мешкання, не кажучи вже про правдивих комуністів. І тут насамперед треба шукати причини, чому скитальники по майже десятирічному чеканні не включені в німецьку економіку, як от утікачі-німці.

Друга причина, яка утруднює вирішення проблеми скитальників, полягає в тому, що вони й досі не дорівнені в правах з німецькими біженцями. Кожен німецький біженець одержує допомогу на підставі так зв. закону про «Зофортгільфе», тепер одержить відшкодування за втрачене майно, старі люди — певну досить високу допомогу на утримання («Унтергальтсгільфе»), біженці зі Сходу — до того 1 500 марок на мешкання.

Ми лишаємо поза тим переваги в податках, в одержанні кредитів, пенсій кол. службовцям — частенько настільки значних, що вони не мають бажання в майбутньому загалом шукати праці тощо.

Отже щоденною потребою для скитальників було домогтися прирівняння їх у правах до німецьких біженців. Коли минулого року на сторінках цього ж часопису автор цих же рядків порушив цю проблему, на жаль, його старання не знайшли належної підтримки в колах наших організацій, які вважали це за важку справу, не передбачену законом тощо. Не лишалося нічого, як провадити далі таку боротьбу через поодиноких осіб. Як тепер стало відомо, наслідком цих приватних заходів питання прирівняння нас до німецьких біженців вивчається у відповідньому міністерстві, й коли б ця справа була, кінець-кінцем, вирішена позитивно, очевидно, наше майбутнє було б в основному забезпечене.

Третя причина сучасного досить важкого становища — брак кваліфікованої юридичної допомоги. Скитальники частенько не користуються з існуючих для них законів, провадять свої справи не дипломатично й невміло, отже добра воля законодавця частенько лишається не використаною.

З другого боку, наші організації не звертають уваги на те, що окремі закони згори не можуть піти на користь скитальникові, хоча формально для нього спеціяльно видані. Клясичний приклад — останнє розпорядження про мешкання для так званих біженців із совєтської зони. Закон (оголошений в останньому числі бюлетеня найвищого комісара в справах біженців) передбачає будівництво мешкань для втікачів зі східньої зони на американські гроші, при чому спеціяльно підкреслено — для ЧУЖИНЕЦЬКИХ утікачів та німецьких біженців. При ознайомленні з текстом закону виходить, що ним фактично жаден чужинець не скористується, бо фактично в совєтській зоні нема чужинців без батьківщини, а коли втече якийсь службовець окупаційної армії, він одержить мешкання, бо передумовою для цього мусить бути кількість членів родини — щонайменше 4 особи! На цю «подробицю» мали звернути увагу наші численні опікуни та організації, при яких не бракує в штаті юристів, та довести німецьким чинникам, а також і грошедавцеві, що з такого розпорядження ніхто з чужинців НІКОЛИ НЕ ЗМОЖЕ СКОРИСТАТИСЯ. При настирливості можна домагатися зміни розпорядження або принаймні досягти поширення його дії на кол. совєтських громадян. Але цього не помічають і не роблять, а чужинці й далі сидять у таборах.

Четверта причина — без сумніву, харитативний характер трактування проблеми скитальників. Зусилля численних допомогових організацій, — а їх не бракує, — скеровані на розподіл пачок чи продуктів, а не на влаштування майбутнього скитальника, й грубі гроші, як правило, вкладаються не раціонально. Наслідком такого погляду скитальники також не використовуються так, як можна було б їх використати, й численні знання, досвід та практика залишаються без застосування на користь тих країн, де вони живуть, на користь усього вільного світу.

Коли, напр., до совєтів перейде якийсь поодинокий зрадник, його пустять на всілякі конференції, він примушений буде скласти тисячі відозв, написати численні брошури і т. д., тобто його використають. Скитальники, які є найліпшими знавцями большевизму й його слабких сторін, майже зовсім не використовуються; ба навіть більше: їхні прагнення до корисної праці, на жаль, не зустрічають належного розуміння та підтримки.

Якщо, напр., 90% німецьких біженців-інтелігентів працюють за фахом, численні високоосвічені люди-скитальники роками сидять без праці.

За неповними даними, серед скитальників є лише 116 лікарів без праці, приблизно така ж кількість адвокатів, учителів тощо. І це, як правило, лише тому, що скитальників вважають лише за харитативну проблему й не використовують ті цінні сили, які вони мають.

Частенько можна читати, що, мовляв, скитальники тягар для держави. Так, при сучасному становищі — без сумніву. Пригадаємо, чи не так казали п'ять років тому й про німецьких біженців? А тепер навіть відчайдушні песимісти стверджують, що розквіт німецької економіки був можливий завдяки допливу біженців зі східніх земель. А хіба скитальники не можуть дещо записати також на свій рахунок? Хіба, приміром, кому, як не скитальникам, слід завдячувати ближче запізнання західнього світу з правдивим обличчям большевизму! Хіба не внесли скитальники свої частки в відбудову країни або не несуть своєї частки в державному житті, як платники податків?

Нарешті, головна причина нашого досить важкого стану — КЛЯСИЧНА неорганізованість самих скитальників. На останньому зібранні німецьких біженців міністер союзної республіки проф. Оберлендер закликав їх насамперед до ОРГАНІЗОВАНОСТИ та єдности. Без цього, — біженці не можуть боротися й домогтися належних їм прав. Ці слова варто запам'ятати всім скитальникам.

Скільки марно витрачено енергії та сил на внутрішні сварки, непорозуміння — замість боротьби за поліпшення свого становища! Треба, нарешті, зрозуміти, що без упертої боротьби за свої права ми нічого не здобудемо. Не можна замикатись у власному мешканні і гадати, що мене, мовляв, не обходить, ЯК живе мій сусід у таборі й без праці. **Треба, нарешті, створити дійову репрезентацію скитальників перед німецьким урядом.** Коли цей уряд зумів влаштувати десять мільйонів людей, то зможе напевно й решті скитальників створити нормальні умови життя та праці. Але для цього треба довести, що скитальники — не лише ХАРИТАТИВНА проблема. Це насамперед проблема політична. Скитальники — вірні й надійні спільники вільного світу в боротьбі за свободу. Вони — невикористана сила в цій боротьбі й до того люди, що своїм минулим заслужили також на кращу долю.

І лише тоді, коли в такому аспекті буде поставлено питання перед усім вільним світом, перед урядом США та Німеччини насамперед, для нас ширше розкриються еміграційні двері, й ми одержимо більше прав і можливостей не лише ліпше жити, а й не безплідно перебувати на чужині до часу повороту на вільну батьківщину.

Спорт

* Совєтська футбольна збірна одинадцятка зустрілася на стадіоні «Динамо» в Москві з шведською національною дружиною. Совєтська одинадцятка складалася з крайніх гравців московських команд і виграла в присутності 80.000 глядачів з рахунком 7:0 (4:0). Судя висілець Дінкозн 25 вересня в Москві зустрінуться футбольні команди Совєтського Союзу й Угорщини.

* В Парижі зустрілися футбольні команди Редстар Франсе і німецька дружина Вердер Бремен. Гра закінчилася поразкою гостей 4:2. В Букарешті зустрілися національні футбольні дружини Румунії й Австрії. Румунія перемогла з рахунком 3:0.

* Новий годинний світовий рекорд з необмеженого виду моторових човнів встановив Христофор фон Маєнбург на Вертерзе — 103,4 км на годину.

* 8. вересня в Стокгольмі зустрілися поліційні спортові товариства европейських держав на легкоатлетичних змаганнях Европи. Перше місце в естафеті на 1160 метрів (400, 300, 200, 100 м) здобула німецька поліційна дружина, встановивши новий европейський поліційний рекорд — 1:58,8 хв перед Швецією, Бельгією і Францією. В п'ятизмаганні першість здобула фінська поліційна дружина, що набрала 9.135 п. перед Норвегією і Швецією.

* В Таллині закінчилися тенісні змагання з першости Совєтського Союзу, в яких брали участь 120 майстрів тенісової ракетки. Звання чемпіона Совєтського Союзу завоювала вже четвертий рік Е. Чувиріна («Динамо»), а в чоловічих одиночних зустрічах — С. Андреєв («Спартак»). Звання чемпіонів у парних зустрічах завоювали жінки Е. Чувиріна і А. Кузьміна, а в чоловічих зустрічах — С. Андреєв і С. Веліцт-Гейман. Командну першість здобули тенісисти «Динамо».

ШАХИ

Конгрес Міжнародньої шахової федерації схвалив перевести 12-ту шахматну олімпіяду 1956 р. в Москві.

Коротко — з життя на чужині

Ще 10. червня 1954 р. українська громада французької зони Німеччини урочисто відзначила 140 роковини з дня народження великого українського поета Т. Г. Шевченка. Після Богослужби о. прот. Гільтайчук з Новоульму, за співучасти чоловічого хору в складі п. п. Шарка, Ждановського, Шкурина та Розумовського, під орудою Шевченка, відправив панахиду за спокій душі Пророка. По обіді в залі «Гільдсверку» п. полк. Сидоренко прочитав реферат про життя і діяльність великого Пророка України Т. Г. Шевченка. Крім українців, залю заповнювали чужинці, що були захоплені Шевченковими піснями, що їх виконували в супроводі бандури п. п. Шевченко і Шарко.

Після подяки, що її висловив від членів громади участник цих урочестей голова української демократичної громади п. Бабенко, академія загальним співом «Заповіту» була закінчена. П-Н

Дорогих

Наталку і Павла КОНОВАЛ,

а також їхніх високоповажних БАТЬКІВ — родини РУСАНІВСЬКИХ і КОНОВАЛІВ — сердечно вітаємо з нагоди ШЛЮБУ, що відбувся 5. вересня ц. р. в місті Філядельфія, США.

Многії літа!

Друзі ОДУМівці в Европі

Можливості улаштуватися на працю у вартівничо-робітничих сотнях

Саме тепер більша кількість українців (біля 200 осіб) має можливість негайно влаштуватися на працю у вартівничо-робітничих сотнях при американській армії в околицях Бадену й Гессену. Зокрема потребується деяка кількість (до 15 осіб) шоферів, автомеханіків, слюсарів, фахівців зварювання (швайсерів) і подібних фахівців. Вербування українців до сотень відбувається на підставі домовлення ЗУАДК-у з литовцями, при яких мають творитися окремі українські частини з власними старшинами й підстаршинами, якщо буде завербовано достатню кількість. Умови: спільне приміщення українців у касарнях, харчі, одяг і платня. Можуть також зголошуватися кандидати особи з британської зони. Зголошуватися треба особисто або листовно в Европейській централі ЗУАДК-у в Мюнхені. ЗУАДК видає або пересилає зголошеним спеціяльні формуляри, які, по докладному виповненню, треба повернути до ЗУАДК-у для дальшого полагодження. Справа дуже спішна, а тому зголошуватися треба негайно! Адреса ЗУАДК-у така:

München 27, Schönbergstr. 9.

Розшуки

Розшукуємо: Миколу та Палагію Мальхевич, Розалію Гринчишин, Мирославу Харамбуру, Володимира Козія, сип Віктора з Футорів.

Зголошення просимо слати на адресу Головної управи УСХС: Мюнхен, Дахауерштр. 9/II.

Українські Вісті

Півтижневик політики, культури і громадського життя

Головний редактор А. РОМАШКО

Адреса редакції й адміністрації „UKRAINSKI WISTI"

(13b) Neu-Ulm, Ludwigstraße 10 U.S. Zone